

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o „Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća kojim se utvrđuju trgovinske mjere primjenjive na određenu robu nastalu preradom poljoprivrednih proizvoda”

COM(2013) 106 final – 2013/0063 (COD)

(2013/C 327/15)

Izvjestitelj: **Mindaugas MACIULEVIČIUS**

Europski parlament i Vijeće Europske unije su 12. i 15. ožujka 2013., sukladno članku 43. stavku 2., članku 207. stavku 2. i članku 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odlučili savjetovati se s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom o

Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća kojim se utvrđuju trgovinske mjere primjenjive na određenu robu nastalu preradom poljoprivrednih proizvoda

COM(2013) 106 final – 2013/0063 (COD)

Stručna skupina za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša, odgovorna za pripremu rada Odbora na tu temu, usvojila je njegovo mišljenje 12. lipnja 2013.

Europski socijalni i gospodarski odbor je mišljenje usvojio na 491. plenarnom zasjedanju održanom 10. i 11. srpnja 2013. (sastanak od 10. srpnja), sa 149 glasova za i 3 protiv.

1. Zaključci i preporuke

1.1 Odbor pozdravlja ovaj prijedlog za usklađivanje s Lisabonskim ugovorom, kao što je to uradio i u mišljenju 357/2011 ⁽¹⁾ EGSO-a a i u naknadnim mišljenjima.

1.2 EGSO poziva na opću modernizaciju pravila trgovanja, njihovu veću transparentnost uz sudjelovanje svih važnih dionika te, u isto vrijeme, usklađenost s ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike kako bi se promicale vrijednosti EU-a diljem svijeta.

1.3 EGSO poziva na nabavu učinkovitih alata za zaštitu protiv mogućih zlouporaba u slučajevima u kojima se na tržište EU-a, na temelju Sporazuma o slobodnoj trgovini, unose prehrambeni proizvodi niže kvalitete koji su jeftiniji i lakši za proizvesti.

1.4 EGSO se snažno zalaže da svi budući trgovinski režimi spriječe narušavanje tržišnog natjecanja na tržištu EU-a, koje se javlja zbog nižeg standarda na području zaštite okoliša, sigurnosti hrane, dobrobiti životinja i socijalnih standarda u zemljama trećeg svijeta. To se može osigurati uvođenjem dodatnih kompenzacijskih komponenata u uvozne carine.

1.5 EGSO poziva na reviziju sustava dodjele dozvola za uvoz, potvrda o subvenciji te potvrda o aktivnoj doradi olakšica, osobito za dodjeljivanje kvota, kako bi se ostavilo dovoljno prostora malim i srednjim proizvođačima.

1.6 Odbor se zalaže da se za upravljanje dozvolama, kvotama i potvrdama uvedu alati za elektroničku nabavu koji bi bili integrirani u sustav carina. Takav bi sustav mogao omogućiti precizno praćenje tržišta u realnom vremenu te odmah reagirati u slučaju da se dosegnu inicijalne količine ili inicijalne cijene.

1.7 Odbor vjeruje da bi sustav izvoznih subvencija uvijek trebao biti spreman jer je teško predvidjeti kada će ponovno biti potrebne sigurnosne mreže.

1.8 Odbor poziva Komisiju da učvrsti ulogu Savjetodavne skupine za međunarodne aspekte poljoprivrede kako bi se dobila izravna povratna informacija od poljoprivrednika, prerađivača, potrošača, trgovaca itd ⁽²⁾.

2. Temelj

2.1 Svrha predložene Uredbe jest uskladiti sadašnje trgovinske dogovore za prerađene poljoprivredne proizvode koji nisu obuhvaćeni Prilogom I, a trenutačno su propisani Uredbom 1216/2009 i zajednički sustav trgovanja albuminom iz jaja i albuminom iz mlijeka, koji je trenutačnosadržan u Uredbi Vijeća (EZ) br. 614/2009 s Lisabonskim ugovorom, teih zbog racionalizacije, usklađivanja i pojednostavljivanja obje-diniti u cilju:

— utvrđivanja delegirane i provedbene akte Komisije i ustanovili odgovarajuće postupke za usvajanjatih akata,

⁽¹⁾ SL C 107 od 6.4.2011 st. 33-36

⁽²⁾ SL C 304 od 10.11.1993, str. 8-10.

— usklađivanja s novom Uredbom o jedinstvenom ZOT-u [COM(2011) 626 final] u kontekstu prilagođavanja ZOT-a Lisabonskom ugovoru i ZPP-u nakon 2013., o čemu Vijeće i Europski parlament trenutno vode dugu i iscrpljujuću raspravu.

— ažuriranja ove Uredbe te pružili jasniju i čvršću osnovu za provođenje pravila,

— uspostavili čvrsti pravni okvir za upravljanje smanjenim uvoznim carinama i uvoznim kvotama utvrđenima u sporazumima o slobodnoj trgovini te za upravljanje sustavom izvoznih subvencija i uskladili tekst s važećim praksama u sporazumima o slobodnoj trgovini i izvoznim subvencijama.

3. Opće napomene

3.1 EGSO pozdravlja prijedlog Komisije da pojednostavni, racionalizira i uskladi zakonodavstvo u vezi s trgovinom prerađenim poljoprivrednim proizvodima te isto tako pozdravlja činjenicu da će obje Uredbe (o trgovinskim dogovorima za prerađene poljoprivredne proizvode i o zajedničkoj organizaciji poljoprivrednih tržišta) biti usklađene s Lisabonskim ugovorom, s obzirom na to da obje Uredbe sadrže slične odredbe o režimima uvoza ili izvoza poljoprivrednih proizvoda i prerađenih poljoprivrednih proizvoda (kao npr. smanjene uvozne carine, dodatne uvozne carine, uvozne kvote, izvozne subvencije, izvozne dozvole i potvrde o subvenciji).

3.2 Odbor istovremeno smatra da je taj proces pojednostavlivanja, racionaliziranja i usklađivanja zakonodavstva odlična prilika za modernizaciju i veću transparentnost pravila trgovanja uz sudjelovanje svih važnih dionika, kako bi se promicale vrijednosti EU-a diljem svijeta.

3.3 EGSO izražava zadovoljstvo jer predložena Uredba predstavlja primjer "lizbonizacije" postojećih odredbi bez značajnih izmjena, ali u isto vrijeme poziva na temeljnu reviziju trgovinskih politika kako bi ih uskladila s ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike, kako je navedeno u članku 39. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3.4 EGSO je u više navrata podržao Sporazume o slobodnoj trgovini i povlaštene trgovinske dogovore te naglasio važnost pregovora u okviru Svjetske trgovinske organizacije. Međutim,

EGSO naglašava da EU, kao globalni vodeći uvoznik prehrambenih proizvoda, ima temeljnu ulogu u promicanju vlastitih najviših standarda u području sigurnosti i kvalitete hrane, dobrobiti životinja zaštite okoliša i socijalnih standarda.

3.5 Odbor napominje da bi uvozne carine, a posebno njihove poljoprivredne komponente, trebalo dopuniti dodatnim komponentama u području sigurnosti hrane i dobrobiti životinja te socijalnim komponentama, a tako bi se vrijednosti EU-a u području proizvodnje hrane proširile u zemlje trećeg svijeta. Ako proizvođač koji uvozi u EU poštuje ove vrijednosti, te komponente bi trebalo ograničiti. Ovakav način širenja naših društvenih vrijednosti dugoročno će poboljšati fleksibilnost i održivost globalnog sustava proizvodnje hrane.

3.6 EGSO poziva na donošenje učinkovitih alata za zaštitu protiv mogućih zlouporaba u slučajevima u kojima se na tržište EU-a, na temelju Sporazuma o slobodnoj trgovini, unesu prehrambeni proizvodi niže kvalitete koji su jeftiniji i lakši za proizvesti.

3.7 Pozivamo Komisiju da revidira svoj sustav dodjele dozvola za uvoz, potvrda o subvenciji, te potvrda o aktivnoj doradi olakšica, osobito za dodjeljivanje kvota, kako bi se ostavilo dovoljno prostora malim i srednjim proizvođačima i spriječilo da nekolicina činitelja preuzme kontrolu nad cijelim tržištem.

3.8 Odbor poziva Komisiju da za upravljanje dozvolama, kvotama i potvrdama uvede alate za elektroničku nabavu koji bi bili integrirani u sustav carina, što bi značajno smanjilo troškove transakcija te umanjilo rizike ručnog rukovanja dokumentima.

3.9 Takav bi sustav mogao omogućiti precizno praćenje tržišta u realnom vremenu te odmah reagirati u slučaju da se dosegnu inicijalne količine ili inicijalne cijene.

3.10 Odbor smatra da, iako trenutno nisu u uporabi, izvozne subvencije imaju vrlo važnu funkciju kao sigurnosna mreža u slučaju neuravnoteženosti na tržištu. Istovremeno je vrlo važno da sustav izvoznih subvencija bude uvijek spreman jer je teško predvidjeti kada će ponovno biti potrebne sigurnosne mreže.

3.11 Za Komisiju je važno da učvrsti ulogu Savjetodavne skupine za međunarodne aspekte poljoprivrede kako bi imala izravnu povratnu informaciju od poljoprivrednika, prerađivača, potrošača, trgovaca itd., te istima omogućila da imaju važan forum za savjetovanje i informacije ⁽³⁾.

U Bruxellesu, 10. srpnja 2013.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Henri MALOSSE

⁽³⁾ SL C 304 od 10.11.1993, str. 8-10.